LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
17.9.2019

Puolustusvaliokunnalle

Sotilaallinen liikkuvuus ja Verkkojen Eurooppa -rahoitusväline

Komissio antoi 6.6.2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Verkkojen Eurooppa -välineen perustamiseksi sekä asetusten (EU) No 1316/2013 ja (EU) No 283/2014 kumoamiseksi. Asetusehdotuksessa kerrotaan, millaisiin liikenne-, energia- ja digitaalialan hankkeisiin Verkkojen Eurooppa -rahoitusvälineestä voidaan hakea rahoitusta.

Komissio esittää Verkkojen Eurooppa –rahoitusvälineestä liikennesektorille 11,4 miljardin euron rahoitusta. Sen käytön painopisteenä on yleiseurooppalaisen TEN-T -liikenneverkon kehittäminen. TEN-T -verkon tärkeimpien yhteyksien, ns. ydinverkon on määrä olla valmis vuoteen 2030 mennessä. Koko TEN-T –verkon tavoitevuosi on 2050.

Edellä kerrotun rahoituksen lisäksi Verkkojen Eurooppa –rahoitusvälineen kautta esitetään hallinnoitavaksi 5,8 miljardin euron arvosta sotilaallisen liikkuvuuden hankkeita. Tämä rahoitus on Turvallisuuden ja puolustuksen otsakkeen alla rahoituskehyksessä.

Verkkojen Eurooppa –asetuksen ja siihen kiinteästi liittyvän, vuosien 2021–7 rahoitusasetuksen (Multiannual financial framework, MFF) käsittely EU:ssa on kesken. Verkkojen Eurooppa –asetuksesta neuvosto ja parlamentti saavuttivat 7.3.2019 osittaisen sovun, joka kattaa kaiken muun paitsi MFF-neuvotteluissa ratkaistavan budjetin ja tähän keskeisesti liittyvät säännökset. Neuvotteluja voidaan jatkaa sen jälkeen, kun MFF-neuvotteluissa on saavutettu neuvottelutulos.

Neuvoston ja parlamentin neuvottelutuloksen mukaan sotilaallisen liikkuvuuden rahoitusta voidaan myöntää sekä kattavan että ydinverkon hankkeille. Hankkeiden tulee olla ns. kaksoiskäyttöhankkeita eli niille on oltava sekä sotilaallinen että siviilitarve. Tukea voi sotilaallisen liikkuvuuden hankkeisiin saada enintään 50% tukikelpoisista kustannuksista. Hankkeiden kriteerit täsmennetään myöhemmin komission täytäntöönpanoasetuksella.

Komissio on vuonna 2019 valmistellut sotilaallisen liikkuvuuden kriteerejä. Puolustusneuvosto on 15.7.2019 hyväksynyt sotilaallisen liikkuvuuden vaatimukset. Komission Liikenteen pääosastolla (DG MOVE) on valmisteltu kaksoiskäytön vaatimuksia, ts. mille sotilaallisille vaatimuksille on myös siviilipuolen tarve. Komission on tarkoitus antaa täytäntöönpanoasetus kaksoiskäytön kriteereistä sen jälkeen, kun Verkkojen Eurooppa –asetus on hyväksytty (vuonna 2020). Jäsenmailla on vuosi 2020 aikaa valmistella hankkeita. Tukea voidaan hakea vuonna 2021, kun EU:n uusi rahoituskausi on alkanut.

Viimeisimpien keskustelujen perusteella sotilaallisen liikkuvuuden rahoitusta voitaisiin hakea esim. tieverkon silloille, ratojen sähköistykseen, liikenteen ohjaukseen (ERTMS) ja lastauspaikkoihin sekä tie/rata-terminaaleihin ja satamiin.